

FARMACOLOGIA CLINICĂ A PREPARATELOR CU ACȚIUNE ASUPRA SNC: ANTIPSIHOTICE, ANXIOLITICE, SEDATIVE, ANTIDEPRESIVE, NOOTROPE, EXCITANTE ALE SNC

A. Actualitatea

Medicația psihotropă reglează diverse funcții ale SNC, de aceea este utilizată în tratamentul diferitelor boli și stări psiho-patologice. Preparatele cu acțiune asupra SNC sunt utilizate în tratamentul unei game variate de boli specifice în practica psihiatrică, precum și a unor maladii și stări psiho-somatice în practica medicului de diferite specialități. Majoritatea preparatelor din aceste grupe posedă efecte farmacodinamice suplimentare (antihipertensiv, anticonvulsivant, antihistaminic, M-coliniblocant, antivomitiv etc), care deseori sunt neglijate în procesul farmacoterapiei și sporesc incidența reacțiilor adverse medicamentoase sau sunt cauza eșecului tratamentului medicamentos. Cunoașterea și folosirea adecvată a tuturor proprietăților medicamentelor cu influență asupra SNC pot ameliora rezultatele tratamentului pacienților cu patologii ale SNC, inclusiv patologia psihică, asociată cu unele maladii ale organelor interne.

B. Scopul instruirii

Înșușirea și aplicarea principiilor farmacocineticii și farmacodinamiei clinice la individualizarea și optimizarea administrării medicamentelor cu acțiune asupra SNC.

C. Obiective didactice

Studentul trebuie să aibă abilitățile de a:

- deosebi grupele de medicamente cu acțiune asupra SNC după particularitățile farmacocinetice și farmacodinamice;
- selecta medicamentele cu acțiune asupra SNC în dependență de boală, starea patologică și particularitățile de vârstă;
- cunoaște criteriile aprecierii eficacității clinice a preparatelor din aceste grupe;
- pronostica apariția reacțiilor adverse în dependență de regimul de administrare și dozare;
- aplica metodele contemporane de profilaxie și tratament a reacțiilor adverse produse de medicamentele cu acțiune asupra SNC;
- pronostica interacțiunea remediilor cu acțiune asupra SNC între ele și cu alte medicamente.

D. Cunoștințe din disciplinele studiate anterior și cele de tangență

Anatomie și fiziologie. Principiile de funcționare a SNC și periferic. Particularitățile sistemului nervos vegetativ și somatic. Fiziologia scoarței cerebrale. Procesele de excitație și inhibiție în SNC. Particularitățile anatomo-fiziologice ale: neuronului, receptorilor, sinapsei. Talamusul, hipotalamusul, sistemul limbic: particularitățile anatomo-fiziologice. Caracterizarea procesului de cunoaștere. Personalitatea ca rezultată a factorilor psihofiziologici și sociali. Somnul și structura lui, implicațiile diferitor structuri ale SNC în realizarea somnului.

Fiziopatologie și disciplinele clinice. Patogenia afecțiunilor SNC și periferic. Neurozele: caracteristica generală; rolul factorilor biologici și sociali în apariția neurozelor; manifestările clinice. Manifestările somato-neurologice și psiho-somatice în diferite stări patologice. Sindromul psihovegetativ. Principiile de tratament.

Farmacologie. Clasificările după principiul farmacoterapeutic și farmacocinetic, mecanismele de acțiune, efectele, indicațiile, reacțiile adverse ale medicamentelor cu acțiune asupra SNC.

E. Întrebări pentru autoinstruire

I. Caracteristica clinico-farmacologică a medicamentelor cu acțiune asupra SNC

1. Farmacologia clinică a sedativelor. Clasificarea. Particularitățile efectului sedativ, indicațiile și principiile de utilizare și dozare, efectele adverse.
2. Farmacologia clinică a anxioliticelor (tranchilizantelor): clasificarea în funcție de utilizarea terapeutică și durata de acțiune, particularitățile mecanismului de acțiune, efectele farmacologice și manifestările clinice, indicațiile și principiile de selectare, utilizare și dozare, contraindicațiile, reacțiile adverse și profilaxia lor, interacțiunile medicamentoase.
3. Farmacologia clinică a antipsihoticelor (neurolepticelor): clasificarea în funcție de efectul clinic, efectele farmacologice (mecanismele și manifestările), particularitățile farmacocinetice, indicațiile și principiile de selectare, utilizare și dozare, contraindicațiile, reacțiile adverse și manifestările clinice, interacțiunile medicamentoase.
4. Farmacologia clinică a antidepresivelor: clasificarea în funcție de utilizarea clinică, mecanismul de acțiune, efectele farmacologice și manifestările clinice, indicațiile și principiile de utilizare și dozare, farmacocinetica, reacțiile adverse, interacțiunile cu alte medicamente. Particularitățile utilizării antidepresivelor la vârstnici.
5. Farmacologia clinică a nootropelor: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune, efectele farmacologice și manifestările clinice, indicațiile și aspectele utilizării clinice, principiile de dozare, reacțiile adverse, interacțiunile medicamentoase.
6. Farmacologia clinică a excitantelor SNC: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune, efectele farmacologice și manifestările clinice, indicațiile și aspectele utilizării clinice, principiile de dozare, reacțiile adverse și manifestările lor, interacțiunile medicamentoase.
7. Particularitățile administrării medicamentelor cu acțiune asupra SNC în timpul sarcinii și alăptării, precum și principiile farmacocinetice, farmacodinamice și farmacogenetice în individualizarea și optimizarea administrării medicamentelor grupelor date la copii și vârstnici.

F. Lucru individual al studentului (p.1.1 și 1.2 se efectuează în scris):

1.1. Enumerați grupele și preparate utilizate în (pentru):

Excitație psihomotorie în maladiile psihice; excitație psihomotorie în sindromul de abinență la alcoolici; vegetoneuroze în maladii somatice; stări febrile; psihoză maniaco-depresivă; psihoze delirante rebele; iritabilitate excesivă; schizofrenie; psihoze cu delir și halucinații; vomă de origine centrală; vegetoneuroze în distonii neuro-circulatorii; neuroze; pregătirea preanestezică și preoperatorie; pregătirea pentru manipulații și proceduri diagnostice; convulsii de geneză necunoscută; inducerea și menținerea anesteziei generale; afecțiuni somatice cu sindromul psiho-vegetativ; potențarea analgeziei; depresie agitată; depresie inhibată; depresie cu anxietate; depresii endogene; depresii psihotice; depresii obsesiv-fobice; stări asteno-depresive; surmenaj psihic; reabilitare după traume, infecții, intoxicații; enureză nocturnă; pusee hipertensive; insuficiența cerebrovasculară cronică; encefalopatie; tulburări de comportament și adaptare la copii; migrenă și cefalee de origine vasculară; sechelele traumei cerebrale; coma traumatică și toxică; sindromul deficitului de atenție.

1.2. Pentru fiecare indicație prescrieți rețetă (rețete) pentru preparatul (preparatele) de elecție (din lista medicamentelor obligatorii); forma de livrare și regimul de dozare să fie adecvate patologiei respective.

2	Denumirea preparatului	Forma medicamentoasă/ doza
1	Fenobarbital	Comprimat 0,1 Sol.20%-1ml în fiole
2	Diazepam	Comprimat 0,005 Sol.0,5%-2ml în fiole
3	Fenazepam	Comprimat 0,00025; 0,0005; 0,001
4	Oxazepam	Comprimat 0,01
5	Flumazenil	Sol. 0,01%-5ml în fiole
6	Clorpromazina	Comprimat 0,025 Sol. 2,5%-2ml
7	Levomepromazină	Comprimat 0,025

8	Haloperidol	Comprimate 0,005 Sol.0,5%-1ml în fiole
9	Clozapină	Comprimate 0,025; 0,1
10	Sulpirid	Comprimate 0,05; 0,1; 0,2 Capsule 0,05 Sol. 5%-2ml
11	Amitriptilină	Compimate 0,025 Sol. 1%-2ml în fiole
12	Imipramină	Compimate 0,025
13	Fluoxetină	Capsule 0,02
14	Piracetam	Capsule 0,4; 0,8; 1,2 Sol. 20%-5ml; 15ml în fiole
15	Cafeină	Sol. 2%-1ml; 3ml
16	Clonazepam	Comprimate 0,0005; 0,002
17	Lorazepam	Drajeuri 0,001; 0,0025
18	Alprazolam	Comprimate 0,00025; 0,0005; 0,001
19	Sertralina	Comprimate 0,05; 0,1
20	Risperidon	Comprimate 0,001; 0,002; 0,003; 0,004 Pulbere 0,025; 0,0375; 0,05 în flacoane Soluție orală 0,1%-30ml
21	Escitalopram	Comprimate 0,01; 0,02
22		

2. **Teste** (Farmacologia clinică, teste de autoevaluare), Chișinău-2000, pag. 37.

Клиническая фармакология (Тесты для самоподготовки), Кишинэу-2014., стр. 20.

G. Activitatea interactivă

1. Lucrarea instructiv-didactică și discuția pacientului.

2. Selectarea și utilizarea clinico-farmacologică a SM în unele afecțiuni clinice ale SNC:

- Principiile selectării și utilizării preparatelor antipsihotice în practica psihiatrică și în tratamentul maladiilor somatice.
- Principiile selectării și utilizării benzodiazepinelor în calitate de sedative, anxiolitice și hipnotice.
- Principiile selectării și utilizării preparatelor nootrope în patologii acute și cronice
- Principiile selectării și utilizării excitanților SNC în calitate de stimulatoare a performanței de muncă și patologii somatice
- Principiile selectării și utilizării preparatelor antidepresive în funcție de tipurile depresiei și sindromul depresiv al patologiilor somatice.

3. Cazuri clinice (Ghid cazuri clinic), Chișinău-2017, pag. 149.

4. Selectarea medicamentelor P-personale și tratamentului P-personal după criteriile eficacității, inofensivității, acceptabilității și cost pentru includerea în formularul personal (medicamente P).